

Digest cu privire la libertatea de întrunire pe timp de pandemie Nr.1

9 aprilie 2021

Autori: Florin Gîscă, Alexandru Postica

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul publicației poate fi utilizat și reprodus în scopuri nonprofit și fără acordul prealabil al Asociației Promo-LEX, cu condiția indicării sursei.

Publicația a fost realizată în cadrul proiectului “Susținerea dreptului la protest în Republica Moldova / Susținerea dreptului la libertatea de întrunire în Republica Moldova”, implementat de către Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar oferit de către Parteneriatul Internațional Pentru Drepturile Omului (IPHR).

Opiniile exprimate în publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Parteneriatul Internațional Pentru Drepturile Omului (IPHR).

CUPRINS

INTRODUCERE	3
Situațiile analizate începând cu 1 martie 2021	4
05.03.2021 Chișinău, PMAN Protest contra sistării activității centrelor comerciale	5
08.03.2021 Chișinău Inițiativa de a desfășura „Marșul solidarității”	6
29-30.03.2021 Giurgiulești Protest contra exportului de grâne din rezerva de stat	7
31.03.2021 Chișinău Instituirea stării de urgență de către Parlamentul RM	9
04.04.2021 Chișinău Protest anti-restricții urmare a instituirii stării de urgență	11
RECOMANDĂRI	12

INTRODUCERE

Promo-LEX este o Asociație Obștească, care are drept scop dezvoltarea democrației în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, prin promovarea și protejarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile.

Elaborarea digestului cu privire la libertatea de întrunire are menirea să asigure și să protejeze dreptul la întrunire în contextul restricțiilor impuse în timpul pandemiei de COVID-19. Promo-LEX monitorizează în timp real modul de exercitare și de respectare a dreptului la întrunire în contextul pandemiei de COVID-19 în Republica Moldova. Scopul acestui efort de monitorizare constă în identificarea promptă a oricărei probleme, care ar putea afecta negativ exercitarea dreptului la întrunire și protest pașnic. Acest document și cele care vor urma, vin în suportul soluțiilor pentru eliminarea încălcărilor și limitărilor nejustificate ale dreptului la întrunire pașnică și protest.

Monitorizarea se efectuează de la distanță prin intermediul instrumentelor media online sau de monitorizare la fața locului. Experții analizează inclusiv modificările cadrului legal care afectează libertatea de întrunire, impactul practic al restricțiilor, abuzurile și tratamentul inegal din partea instituțiilor publice (inclusiv poliția și carabinierii), obstacolele, sancțiunile și alte probleme împotriva persoanelor și organizațiilor care exercită dreptul la libera întrunire, inclusiv prin protest offline și online.

Autorii au luat ca punct de pornire situația de facto creată în contextul măsurilor anti-pandemice impuse de autorități în anul 2020, când a fost instituită prima dată starea de urgență de către Parlamentul Republicii Moldova, iar ulterior și starea de urgență în sănătate publică, care a fost prelungită continuu până în martie 2021.

Digestul va fi realizat lunar, astfel încât să producă un reper al modului de desfășurare a întrunirilor publice în Republica Moldova în context pandemic pe parcursul anului 2021. Pentru o mai bună înțelegere a analizei situațiilor, conținutul este împărțit în trei componente:

- constatări (sinteza situației obținute din informațiile publice plasate în câmpul mediatic, analiza documentelor/datelor din spațiul public, suprapunerea declarațiilor actorilor implicați);
- încadrare juridică (analiza succintă a normelor legale naționale, după caz internaționale, care se aplică situației descrise în constatări și în baza cărora sunt formulate concluziile);
- concluzii (expunerea subiectivă a echipei de analiză bazată pe constatările expuse racordate la normele de drept);

Totodată, în situația în care, vor fi identificate situații de criză sau aplicarea abuzivă a unor acțiuni din partea angajaților structurilor de forță, autorii vor încerca să identifice soluții legale pentru apărarea drepturilor persoanelor vătămate.

Situațiile analizate începând cu 1 martie 2021

De la începutul pandemiei de COVID-19 au fost impuse mai multe tipuri de limitări ale libertății de întrunire, care au fost perpetuate prin dispozițiile CNESP și CSE timp de mai bine de un an de la instituire.

Cele mai importante restricții care au afectat libertatea de întrunire, până la instituirea stării de urgență pe 01.04.2021 au fost:

- Impunerea numărului maxim admis de 50 de participanți la o întrunire - având ca scop reducerea posibilității de contaminare cu SARS-COV-2. Interdicția a fost aplicabilă oricărui gen de evenimente desfășurate în spațiu închis sau deschis (ședințe, reuniuni, festivități, mese de sărbătoare, etc.) inclusiv întrunirilor publice organizate în conformitate cu Legea nr. 26/2008.
- Obligația organizatorului unei întruniri de a întocmi fișele epidemiologice cu datele de identificare a participanților la întrunire.
- Interdicția persoanelor cu vârsta de peste 63 de ani de a se afla în spații publice fără o necesitate stringentă.
- Interdicția aflării persoanelor în spații publice: parcuri, păduri, terenuri de joacă, terenuri sportive, zone de agrement.
- Interdicția aflării în locuri publice, în grupuri mai mari de 3 persoane (cu excepția grupurilor constituite din membrii familiei de gradul I-II în linie dreaptă sau colaterală, concubini sau alte persoane ce au calitatea de reprezentant legal al unuia din membrii familiei).

Pe perioada primelor 3 luni ale anului 2021 au fost emise 13 dispoziții ale CNSEP prin care au fost reconfirmate restricțiile privind libertatea de întrunire¹, fără a schimba modul de desfășurare a întrunirilor.

Cu referire la situația din regiunea transnistreană, administrația de facto a regiunii începând cu luna martie 2020 a izolat complet regiunea sub pretextul măsurilor de prevenire a răspândirii COVID-19. În perioada de după instituirea izolării administrația a recurs la măsuri de limitare totală a circulației². La începutul lunii iulie 2020 un protest al locuitorilor r. Rîbnița împotriva măsurilor de restricționare a fost dispersat, iar persoanele amendate și reținute³. Ulterior au fost semnalate cazuri de răpire a unor persoane precum și intimidare a oponentilor politici. Toate aceste acțiuni au dus la suprimarea drepturilor la proteste. Astfel, cu referire la perioada lunii martie 2021 nu au fost identificate în general întruniri în regiunea transnistreană.

1. <https://gov.md/ro/content/informatii-privind-coronavirus>

2. https://promolex.md/wp-content/uploads/2020/06/Raport_Regiunea-transnistreana_COVID-19.pdf

3. <https://newsmaker.md/rus/novosti/pridnestrove-pochti-polnostyu-zakrylo-vyezd-iz-regiona-v-rybnitse-nachalsya-stihynyy-protest-foto/>

05.03.2021 | Chișinău, PMAN | Protest contra sistării activității centrelor comerciale

Constatări:

- Pe 05.03.2021, câteva zeci de proprietari și angajați de IMM-uri au desfășurat o acțiune de protest⁴ în PMAN și în fața Președinției Republicii Moldova, contra hotărârii CNESP⁵ de a sista activitatea centrelor comerciale în zilele de sâmbătă și duminică, și a unităților comerciale specializate din cadrul acestora.
- În ajunul întrunirii, organizatorii au depus 20 de declarații prealabile⁶ în care au indicat cumulativ, participarea a 20 de grupuri a câte 20 de persoane.
- Participanții la întrunire au purtat măști și au respectat o distanță de circa 2 metri unul față de altul.
- Pe 05.03.2021, după încheierea acțiunii de protest, CNESP a permis⁷ reluarea activității centrelor comerciale, în zilele de sâmbătă și duminică, și a unităților comerciale specializate din cadrul acestora.

Încadrarea legală:

- » La momentul desfășurării întrunirii, erau interzise întrunirile cu un număr mai mare de 50 de participanți. Întrunirea de pe 05.03.2021 a respectat restricțiile anti-pandemice impuse: numărul de participanți nu a depășit 50 de persoane, au fost respectate distanțarea fizică și purtarea măștilor.
- » Depunerea mai multor declarații prealabile pentru același eveniment (20 de declarații a câte 20 de participanți), care cumulativ (400 de persoane) depășesc numărul maxim admis de 50 de persoane este un tertip, prin care de fapt se eludează restricția legală de a reduce adunările publice la maxim 50 de persoane.

Concluzii:

- Dreptul la libera întrunire este un drept fundamental, care nu ar trebui interzis nici chiar pe timp de pandemie, deoarece asigură un dialog social între populație și autoritățile publice, indispensabil pentru o societate funcțională construită pe valori democratice și liberale.
- Întrunirile publice se pot desfășura în aer liber în condiții sigure, iar cu respectarea regulilor anti-pandemice prezintă un risc de infectare mai mic comparativ cu alte adunări de persoane (adunări de oameni în centrele comerciale, în transportul public, ceremonii religioase în spații închise).
- Existența unor proceduri și mijloace legale care permit eludarea numărului maxim de 50 de participanți la o întrunire demonstrează de fapt că interdicția impusă are un caracter caduc.

4. https://www.ipn.md/ro/protestul-imm-urilor-luptati-va-cu-pandemia-nu-cu-7967_1080141.html

5. https://gov.md/sites/default/files/cnесп_nr.45.pdf

6. <https://intruniri.chisinau.md/index.php#index.php?mod=meetings&do=showlist&date=2021-03-05&targetid=maincontent>

7. https://gov.md/sites/default/files/hotarirea_cnесп_nr.49_05.03.2021.pdf

08.03.2021 | Chișinău | Inițiativa de a desfășura „Marșul solidarității”

Constatări:

- Pe data de 22.02.2021, un grup de inițiativă creat de doamnele Alina ANDRONACHE, Tatiana CHEBAC și Angela FROLOV a depus o declarație prealabilă⁸ la Primăria m. Chișinău cu privire la intenția de a desfășura pe 08.03.2021, între 12:00-14:00, tradiționalul⁹ *Marș al solidarității* cu victimele violenței. Scopul întrunirii era de a sensibiliza opinia publică și factorii de decizie asupra necesității ratificării Convenției de la Istanbul de către Parlamentul Republicii Moldova.
- Conform declarației, întrunirea urma să adune 49 de participanți pentru deplasare în marș din Scurul magazinului UNIC pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt până în scuarul Parlamentului, cu respectarea tuturor restricțiilor anti-COVID-19.
- În contextul atestării¹⁰ unor noi recorduri de cazuri de infectare cu COVID-19, organizatoarele evenimentului au renunțat la desfășurarea întrunirii în spațiul fizic, pentru a nu expune participanții pericolului de infectare (inclusiv prin deplasarea cu transportul public de la și spre întrunire).
- Marșul solidarității a fost înlocuit cu o întrunire online, care a avut drept scop sensibilizarea deputaților pentru ratificarea Convenției de la Istanbul. Întrunirea s-a manifestat prin postări¹¹ ale participanților pe subiectul Convenției de la Istanbul, cu etichetarea deputaților, partidelor politice și instituțiilor vizate, cu îndemnul de a vota pentru ratificarea Convenției.

Încadrarea legală:

- » Prin rezoluția Consiliului Drepturilor Omului al ONU (CDO), nr. 21/16 din 27.09.2012, s-a reamintit statelor obligația să respecte și să protejeze drepturile tuturor persoanelor la întruniri pașnice și asociere, atât online cât și offline.
- » La 17.09.2020 Adunarea Generală a ONU a publicat Comentariul general nr. 37 (2020) cu privire la întrunirile pașnice (articolul 21). Potrivit acestui comentariu, statelor semnatare li se cere să asigure dreptul la întrunire online la fel ca și în cazul celor offline, punând la dispoziție organizatorilor și participanților tot setul de instrumente și facilități pentru organizarea și desfășurarea acestora.
- » Potrivit [Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008](#), întrunirile online fac parte din setul de întruniri care sunt protejate de Lege. Astfel, potrivit art. 1 al Legii se menționează expres că Legea garantează exercitarea de oricare persoană a libertății întrunirilor în modul prevăzut de [Constituția Republicii Moldova](#) și de actele internaționale la care Republica Moldova este parte.

8. <https://intruniri.chisinau.md/?mod=meetings&do=ShowCalendar#?mod=meetings&do=ShowMeeting&MIId=2590&date=2021-03-08&back=list&targetid=maincontent>

9. <https://moldova.europalibera.org/a/martie-la-chi%C8%99in%C4%83u-mar%C8%99-al-solidarit%C4%83%C8%9Bii-pentru-drepturile-femeilor/30474595.html>

10. <https://gismoldova.maps.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/d274da857ed345efa66e1fbc959b021b>

11. https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=10219146460991667&id=1211463411

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=4353075331387131&id=100000541204980

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=10221677756166159&id=1622326857

Concluzii:

- ▶ Întrunirile online reprezintă o oportunitate importantă și sigură de manifestare a libertății de întrunire pașnică, care reprezintă o alternativă optimă pentru întrunirile fizice pe timp de pandemie.
- ▶ În virtutea prevederilor actelor normative sus- indicate și obligației pozitive de a facilita întrunirile offline la fel ca și cele online, Primăria mun. Chișinău ar putea crea o platformă online pentru prezentarea întrunirilor online, astfel oferind o alternativă organizatorilor care au dorit desfășurarea unei întruniri offline, dar care din condițiile pandemice nu o pot organiza.

29-30.03.2021 | Giurgiulești | Protest contra exportului de grâne din rezerva de stat

Constatări:

- În data de 29.03.2021 la îndemnul domnului Vasile Costiuc (liderul Partidului Democrația Acasă), circa 100 de persoane au blocat accesul camioanelor care transportau grâu¹² pe traseul spre portul Giurgiulești (aflat în localitatea Giurgiulești). Traseul a fost blocat timp de o noapte.
- Protestul a fost determinat de presupusa vânzare a rezervelor de stat de grâu, care urma să fie exportat.
- Pe 30.03.2021, prezent la locul întrunirii, în cadrul unei discuții cu o parte din protestatari, șeful INSP, domnul Alexei Grosu a comunicat că blocarea drumului reprezintă o contravenție, motiv din care întrunirea nu mai este considerată pașnică și este ilegală. Șeful adjunct al INSP, domnul Dorel Nistor a anunțat protestatarii că întrunirile publice sunt interzise și a cerut deblocarea drumului, în caz contrar poliția urmând să intervină.
- Peste circa o oră, la locul întrunirii au venit aproximativ 50 de carabinieri și polițiști în echipament tactic care au înconjurat protestatarii (circa 20-30 de persoane)¹³, au format cordoane compacte și prin manevre tactice corp la corp, i-au masat și i-au împins pe protestatari în afara drumului. În proces, a fost aplicată forța fizică asupra protestatarilor, printre care erau doamna Tatiana Gălățeanu - primara s. Giurgiulești și domnul Ion Groza - deputat în Parlamentul Republicii Moldova. În timpul intervenției, timp de peste 15 minute, protestatarii și forțele de ordine au stat masați într-un grup compact, lipiți unul de altul. Ca urmare a intervenției, drumul a fost deblocat, iar camioanele au intrat în port. Înainte de a efectua intervenția tactică, forțele de ordine nu au făcut avertismente auzite de toți participanții, privind intervenția și nu au oferit protestatarilor preavize.
- În urma intervenției, protestatarii au acuzat violențe fizice, iar unei participante i-a fost defectat telefonul.

12. https://www.facebook.com/watch/live/?v=131029018974532&ref=watch_permalink

13. <https://www.facebook.com/PartidulDemocrațiaAcasa/videos/173144511202831/?t=4392>

<https://ziuadeazi.md/camioanele-cu-grau-au-trecut-protestatarii-au-fost-blocati-de-trupele-speciale-ale-carabinierilor-video/>

Încadrarea legală:

- » Conform deciziilor anterioare ale CNESP, pe data de 30.03.2021 erau permise întrunirile cu maxim 50 de participanți.
- » Potrivit art. 1 și 12 ale [Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008](#), întrunirile spontane sunt întrunirile ale căror inițiere și desfășurare reprezintă un răspuns direct și imediat la evenimentele din societate și care, din punctul de vedere al participanților la acestea, nu pot fi amânate, motiv pentru care procedura ordinară de notificare nu este posibilă.
- » Conform art. 21 și 22 ale [Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008](#), poliția și carabinierii pot interveni pentru dispersarea întrunirii doar dacă se încalcă grav prevederile art. 8 (întruniri interzise) și doar urmând o procedură în etape, cu cereri repetate de dispersare a participanților și avertismente consecutive privind posibilitatea aplicării mijloacelor speciale și a dispersării forțate a întrunirii, acordând un termen rezonabil pentru conformare.
- » Conform aceluiași articole, reprezentantul autorității administrației publice este persoana care poate cere organizatorului sistarea sau dispersarea a întrunirii. Aceasta este o măsură excepțională, ce poate fi folosită doar dacă alte măsuri nu sunt suficiente pentru asigurarea desfășurării întrunirii în mod legal. Reprezentantul autorității administrației publice locale din Giurgiuilești, doamna primar Tatiana Gălățeanu nu a făcut astfel de solicitări față de participanți, organizatori sau forțele de ordine.
- » Blocarea drumului reprezintă o contravenție, însă blocarea drumului nu afectează caracterul pașnic al întrunirii. Respectiv o întrunire nu poate fi declarată ilegală în mod unilateral de către forțele de ordine.
- » Totodată, conform Comentariului general nr. 37 al Adunarea Generală a ONU cu privire la întrunirile pașnice, o întrunire pașnică, care blochează traficul ar putea fi dispersată dacă creează o perturbare gravă și susținută. În cazul întrunirii de la Giurgiuilești, justificarea intervenției forțelor de ordine poate fi apreciată doar în urma evaluării gradului de perturbare creat de participanții la întrunire prin blocarea accesului în port pentru camioanele care transportau grâu.
- » Intervențiile forțelor de ordine pe lângă conformitatea cu prevederile [Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008](#) și ale [Legii privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc nr. 218 din 2012](#) ar trebui să respecte și măsurile anti-pandemice în vigoare. Putem constata că manevra de blocare a protestatarilor de către forțele de ordine, s-a produs cu încălcarea măsurii generale de respectare a distanței.

Concluzii:

- » Întrunirea desfășurată pe 29-30.03.2021 la Giurgiuilești a fost legală și pașnică.
- » Blocarea intenționată a unei benzi de circulație sau a arterelor de transport reprezintă contravenție¹⁴, pe care poliția o poate documenta și poate aplica sancțiunile prevăzute de lege.
- » Forțele de ordine nu au respectat integral procedura de intervenție pentru dispersare/sistare a întrunirii prevăzută în [Legea privind întrunirile nr. 26 din 2008](#). Forțele de ordine au discutat cu unii participanți despre eventualitatea intervenției, însă nu au făcut cererile și avertismentele necesare prevăzute de lege, într-un mod clar și inteligibil pentru toți protestatarii (de exemplu prin megafon, repetate de cel puțin două cu oferirea unor intervale de timp rezonabil pentru conformare).

14. Articolul 225 Cod Contravențional https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113262&lang=ro

- ▶ În intervenția împotriva protestatarilor pașnici, forțele de ordine nu au consultat/implicat conform Legii privind întrunirile, pe reprezentanta autorității administrației publice din Giurgiuilești (doamna primar Tatiana Gălățeanu) prezentă la locul întrunirii. Din contra, în timpul manevrelor tactice, forțele de ordine au agresat-o pe primara din Giurgiuilești.
- ▶ Măsurile generale de păstrare a distanței fizice și de purtare a măștilor, impuse de CNESP, au aplicabilitate generală, inclusiv pentru forțele de ordine care asigură ordinea publică la o întrunire. Prin aplicarea manevrei tactice și crearea unei busculade cu zeci de persoane timp de peste 15 minute, forțele de ordine au încălcat dispoziția CNESP privind asigurarea distanței minime. În acest fel, forțele de ordine au expus protestarii, polițiștii și carabinierii unui risc sporit de infectare cu SARS-CoV-2. Nerespectarea măsurilor anti-pandemice de către forțele de ordine reprezintă un exemplu negativ pentru populație și încurajează nerespectarea măsurilor impuse de autoritățile publice.
- ▶ Persoana cu funcție de răspundere din sistemul MAI, care a dispus forțelor de ordine intervenția împotriva protestatarilor și deblocarea drumului a încălcat dreptul participanților la libertatea de întrunire pașnică și hotărârile CNESP prin expunerea la risc sporit de infectare cu SARS-CoV-2 a protestatarilor, polițiștilor și carabinierilor implicați în intervenție, prin urmare ar putea fi pasibilă răspunderii.

31.03.2021 | Chișinău | Instituirea stării de urgență de către Parlamentul RM

Constatări:

- În data 30.03.2021 în cadrul ședinței Guvernului în exercițiu s-a anunțat despre faptul că a fost adoptată propunerea de a înainta Parlamentului Republicii Moldova proiectul de hotărâre cu privire la instituirea stării de urgență în legătură cu starea epidemiologică din țară și numărul mare de infectări¹⁵.
- În data de 31.03.2021 Comisia juridică numiri și imunități a Parlamentului a aprobat raportul la proiectul de Hotărâre privind declararea stării de urgență pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada 1 aprilie – 30 mai 2021. Cu toate acestea, drept temei de examinare nu figura nici un proiect de Hotărâre de Guvern prin care să se invoce motivele și condițiile în care se instituie starea de urgență. Din contra, conform site-ului Parlamentului aceasta este o inițiativă a deputaților Vasile Bolea, Alla Dolință și Alexandr Suhodolski¹⁶.
- În aceeași zi, după scurte dezbateri în plen, Parlamentul a votat Hotărârea cu majoritatea de voturi, astfel fiind instituită pentru perioada 1 aprilie – 30 mai 2021 stare de urgență. Inter alia potrivit art. 2 al [HP nr. 49 cu privire la instituirea stării de urgență](#) art. 2 al. 5 - *pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea interzicerii desfășurării adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă*¹⁷.

15. <https://www.zdg.md/importante/ultima-ora-guvernul-propune-parlamentului-instituirea-starii-de-urgena-in-r-moldova/>

16. <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelelegislative/tabid/61/LegislativId/5484/language/ro-RO/Default.aspx>

17. <https://gov.md/ro/content/informatii-privind-coronavirus>

- În data de 01.04.2021 Comisia pentru Situații Excepționale, a adoptat Dispoziția nr. 1 prin care a reiterat interdicțiile impuse anterior prin Hotărârile CNSEP. CSE a mai dispus instituirea unui regim special de circulație a persoanelor, fiind interzisă circulația persoanelor în intervalul de timp 23.00- 05.00.
- Totodată potrivit pct. 4.4 s-a interzis circulația și aflarea persoanelor în spații publice, aflate în intravilanul localităților: parcuri, păduri, terenuri de joacă, terenuri sportive, zone de agrement. Iar potrivit pct. 4.5, persoanele care se află în afara domiciliului/reședinței sau altui loc de trai, sunt obligate să dețină asupra lor un act de identitate sau un alt înscris care confirmă identitatea persoanei.
- Potrivit pct. 6 al Dispoziției se interzice desfășurarea adunărilor, întrunirilor, manifestațiilor publice, mitingurilor și a altor acțiuni de masă.
- Conform pct. 5.1 al [Dispoziției CNESP nr. 51 din 19.03.2021](#) (rămasă în vigoare și reconfirmată prin pct. 5.4 al [Deciziei nr. 1 din 03.04.2021 a CSE m. Chișinău](#)) se interzice aflarea în locurile publice (păduri, parcuri, alei, plaje etc.), în grupuri mai mari de 3 persoane, cu excepția membrilor unei familii.

Încadrarea legală:

- » Potrivit art. 4 a [Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008](#), la aplicarea legii se vor respecta patru principii de bază, care sunt proporționalitatea, nediscriminarea, legalitate și prezumția în favoarea desfășurării unei întruniri.
- » Potrivit art. 5 a [Legii privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, nr. 212 din 2004](#) - pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, în funcție de gravitatea situației ce a determinat instituirea acesteia, poate fi restrâns, dacă este cazul, exercițiul unor drepturi sau libertăți ale cetățenilor în conformitate cu art. 54 din [Constituție](#).

Concluzii:

- La adoptarea Dispoziției CSE de interzicere totală a întrunirilor, protestelor, mitingurilor, nu s-a făcut o analiză preliminară privind situația altor genuri de întruniri, care nu au fost interzise: întrunirile cu caracter religios, adunări de oameni cu diverse ocazii în centrele comerciale, piețe, transport, etc. Interzicerea întrunirilor ca metodă de prevenire a răspândirii SARS-CoV-2 este acceptabilă în măsura în care este o consecință a unei restricții generale și uniforme de interzicere a oricărui gen de adunare. În condițiile în care, în spațiile publice sunt permise unele adunări, dar sunt interzise întrunirile (care sunt un instrument de liberă exprimare și protest) putem constata că interzicerea are drept efect anume neadmiterea protestelor în spații publice.
- Astfel, deși formal interdicția comportă un caracter legal, o dată ce a fost adoptată în condițiile Legii nr. 212/2004, această prevedere nu este proporțională și comportă un caracter discriminatoriu în raport cu alte genuri de întruniri/adunări.
- Este neclar reglementată situația grupurilor de 3 persoane. Conform, Dispoziției CNESP nr. 51 din 19.03.2021 este permisă aflarea în spații publice, în grupuri de până la 3 persoane (cu excepția familiilor). Totodată, întrunirile sunt interzise. Dacă grupurile de 3 persoane se pot deplasa și se pot afla în spații publice (de exemplu pe aleea din fața Guvernului), dar nu se pot întruni, de facto le este interzisă libera exprimare în acel spațiu. În aceste condiții, CSE practic a interzis dreptul de a protesta, dar fără ca această interdicție să contribuie în vreun fel la reducerea răspândirii virusului.

- Proiectul reprezintă de fapt o intenție a unui partid politic, manifestat și pe alte platforme pentru a iniția mecanisme care să blocheze dizolvarea Parlamentului mai degrabă, decât o stringentă măsură de combatere a pandemiei.

04.04.2021 | Chișinău | Protest anti-restricții urmare a instituirii stării de urgență

Constatări:

- În data 04.04.2021 în fața Guvernului Republicii Moldova a avut loc un protest la care au participat în jur de 30 persoane, pentru a-și arăta nemulțumirea față de măsurile de urgență impuse prin HP nr. 49 din 31.03.2021 și Dispoziția CSE din 01.04.2021.
- Majoritatea participanților nu purtau mască de protecție și scandau mesaje precum că aceste măsuri nu sunt legitime și necesare.
- Poliția a declarat că persoanele au fost identificate și că le vor fi întocmite procese verbale ale contravențiilor administrative potrivit art. 76/1 Cod Contravențional¹⁸.

Încadrarea legală:

- » Potrivit art. 12 al. 5 al Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008, nu este obligatorie notificarea autorității administrației publice locale prin declarație prealabilă în cazul întrunirilor cu un număr redus de participanți.
- » Potrivit Dispoziției nr. 1 din 01.04.2021 a CSE, întrunirile publice sunt interzise.
- » Potrivit hotărârilor CNSEP, purtarea măștilor de protecție este o obligație a tuturor persoanelor care se află în spațiile publice, prin urmare se referă și la participanții la protest.

Concluzii:

- Potrivit Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008, întrunirea a fost una legală, iar în timpul desfășurării acesteia nu au existat elemente ilegale care să determine întreruperea întrunirii.
- Chiar dacă, potrivit Dispoziției nr. 1 din 01.04.2021 a CSE, toate întrunirile sunt interzise, forțele de ordine au avut o atitudine loială față de exercitarea libertății de întrunire, demonstrând un model pozitiv de gestionare a întrunirilor publice pașnice, prin aplicarea prezumției în favoarea desfășurării întrunirii.
- În virtutea impunerii obligativității purtării măștilor de protecție, participanții care au ignorat această obligație aparent se fac culpabili de încălcarea dispozițiilor CNSEP și potrivit art. 76/1 CC pot fi atrași la răspundere contravențională.

18. <https://www.zdg.md/stiri/stiri-sociale/protest-anti-restrictii-la-chisinaudaca-statului-ii-pasa-de-sanatatea-cetatenilor-nu-ar-trebui-sa-bage-frica-in-oameni/>

RECOMANDĂRI

- Anularea interzicerii întrunirilor publice și înlocuirea interdicției printr-o măsură uniformă de limitare a adunărilor publice, indiferent de natura și contextul adunării (publică, privată, în spații închise sau deschise).
- În procesul de limitare a dreptului la întrunire urmează a fi aplicate principiile legale instituite, mai cu seamă principiul proporționalității și aplicarea prezumției în favoarea desfășurării întrunirii.
- Asigurarea unor canale de comunicare online din partea autorităților publice, pentru a facilita desfășurarea întrunirilor în mediul online ca o modalitate alternativă sigură de exercitare a libertății de întrunire.
- Respectarea de către toți actorii implicați la întruniri publice (organizatori, participanți, polițiști, carabinieri) a măsurilor anti-pandemice impuse prin deciziile CNESP și CSE.
- Adaptarea de către Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General de Carabinieri a tacticilor polițienești la măsurile anti-pandemice, prin eliminarea practicilor, care încalcă vădit aceste măsuri (păstrarea distanței fizice, purtarea măștii și limitarea adunărilor de polițiști / carabinieri la maxim 50 de persoane).

